"אחדות הזירות" או הצהרה בלבד? הפער בין דברי החות'ים למציאות בשטח

written by נועה לזימי | 10.06.2026

החות'ים איימו היום (רביעי) בהסלמה נוספת, שלפיה כל "תנועה ציונית" בים האדום תיחשב מטרה צבאית עבור כוחותיהם. בהצהרה נוספת הבהיר בכיר הארגון, חזאם אל-אסד: "היום מתגבשת בשטח משוואת אחדות הזירות, שמבהירה כי שום תוקפנות לא תישאר מוגבלת לגאוגרפיה אחת או מנותקת מסביבתה". בדבריו ביקש להציג חזית אזורית מאוחדת המשתרעת מטהרן, דרך ביירות ובגדד ועד צנעא ועזה.

לא מדובר במסר חדש. גם במהלך מבצע "שאגת הארי" איימו החות'ים כי לא יעמדו מנגד אם איראן תותקף. בפועל, האיום הסתיים בקול ענות חלושה. היקף המעורבות החות'ית היה מצומצם מאוד, והם הוכיחו כי אינם ממהרים להיחלץ להגנת טהרן ואם כן, אז באופן מדוד ומרוסן, בדמות שיגור טילים בודדים לעבר ישראל, ככל הנראה מחשש למכת תגובה קשה נגדם.

הפער בין הרטוריקה לבין ההתנהלות בפועל אינו מקרי. החות'ים מטפחים בשנים האחרונות תדמית של כוח מהפכני חסר פחד, המוכן להתעמת עם ארה"ב, ישראל ושותפותיהן באזור. אלא שבמבחן המציאות, כאשר על הפרק עמד עימות רחב היקף בין ישראל לאיראן, הם נמנעו ממעורבות משמעותית. עד כה, למרות איומים מפורשים, לא ראינו ניסיון לחסום את באב אל-מנדב, פתיחת מערכה נגד מדינות המפרץ או מהלכים אחרים שעלולים היו לגרור את האזור להסלמה רחבה בהרבה.

אפשר כמובן לטעון שאיראן שמרה את הקלפים הללו לשעת חירום חמורה יותר אולי לעת הזו ממש וכי האיום החות'י בדבר "הסלמה שתענה בהסלמה" הוא רמז לעליית מדרגה שמעבר לפינה. ואולם, ייתכן שההסבר טמון דווקא בשיקולים הישרדותיים של החות'ים עצמם. אמנם איראן היא שותפה צבאית מרכזית של התנועה ותורמת משמעותית לבניין הכוח שלה, אך גם מבחינה אידיאולוגית השפעתה עמוקה; מייסדי התנועה ממשפחת אל-חות'י ינקו את מסרי המהפכה האסלאמית ושאבו השראה ממודל "ציר ההתנגדות". עם זאת, מערכת היחסים אינה מתיישבת עם ההגדרה של פרוקסי קלאסי.

החות'ים אינם חיזבאללה. עבור חיזבאללה, איראן היא צינור ההנשמה שמאפשר את קיומו, בעוד שהוא נתון תחת לחצים חסרי תקדים: פגיעה מתמשכת ביכולותיו מצד ישראל, מאמצי ממשלת לבנון לצמצם את כוחו הצבאי והפוליטי, והתגברות הזעם בקרב חלקים נרחבים מהאוכלוסייה בלבנון. החות'ים, לעומת זאת, תלויים באיראן אך נהנים כיום ממרחב פעולה עצמאי יותר, ויחשבו פעמיים לפני שיסכנו את הישגיהם בתימן ויזמינו על עצמם סבב נוסף של תקיפות ישראליות או אמריקניות שממנו יתקשו להתאושש במהירות.

לכך יש להוסיף כי המשטר החות'י מתמודד כיום עם משבר הכנסות משמעותי, שמסיט חלק ניכר מתשומת הלב פנימה. מלאכת שיקום הנמלים שנפגעו בתקיפות טרם הושלמה, הסיוע החיצוני הצטמצם, הסנקציות האמריקניות מכבידות, ומוסדות פיננסיים מרכזיים הועברו לשליטת הממשלה התימנית הרשמית. כל זאת מתרחש על רקע סימני שחיקה בבסיס התמיכה השבטי שעליו נשען המשטר.

בנסיבות אלה, ככל שטהראן מסוגלת להציע סיוע או להבטיח תמיכה עתידית, לחות'ים עשוי להיות תמריץ להעמיק את מעורבותם לצד איראן. אולם קשה לראות כיצד איראן, המתמודדת בעצמה עם לחצים כלכליים כבדים, תוכל להקצות משאבים משמעותיים לבעלי בריתה בתימן. כך או כך, האסטרטגיה הנוכחית של החות'ים משרתת אותם היטב: הם מפגינים נאמנות וסולידריות כלפי איראן באמצעות הצהרות לוחמניות ופעולות מוגבלות, אך נמנעים בינתיים מצעדים שעלולים לגבות מהם מחיר כבד מדי.

ועדיין, גם אם החות'ים ייבחרו כעת באיפוק, אין ערובה שכך ינהגו גם בעתיד, ולכן על ישראל להיערך לכלל התרחישים. אם כבר בציר ההתנגדות מתעקשים על "אחדות הזירות", מוטב שישראל תשחק על פי אותם כללים: אם חיזבאללה יורה למטולה אז גם צנעא תבער. ומכל מקום, העצמאות החות'ית אינה סימן חיובי עבור ישראל. היא מחייבת להכיר בכך שגם אם איראן תיחלש משמעותית או תאבד את מעמדה הנוכחי, החות'ים לא ייעלמו מהמפה, ועלולים להמשיך להוות איום מתוך שיקולים תימניים מקומיים ולאו דווקא כחלק מאסטרטגיה איראנית רחבה.

פורסם בישראל היום, בתאריך 10 ביוני 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.